

Per Joan Villaplana Villalonga

La nostra toponímia

Continuem en el present article amb la nostra toponímia i intentarem desvetllar allò que guarden en el seu fons les paraules, i amb quines intencions van ser ficades com a noms dels nostres indrets. Així tenim els següents topònims:

CABANETA (la...)- Aquest nom és el diminutiu de cabana, així com Cabanes n'és el plural, i fa referència a la construcció rústica de pedra i/o fusta a manera de caseta, per sotaplujar-s'hi transitòriament, o per guardar eines de treball. Prové aquest nom del llatí *capana*.
CAGUELA (la...)- Els valencians diem cagarrita al bocí petit d'excrement, especialment el de forma rodona o cilíndrica produït per bèsties petites. Doncs bé, la cagarrita d'ovella es diu cagueia, així com la de cabra es diu cagolla.

CALDERONA (la...)- La paraula calderona servei per anomenar la caldera petita. També pot provenir el nom de l'abundància en la zona del pardal calderó o calderer, pardal negre, de vegades amb pit blau, que menja cucs. Prové del llatí *caldaria*.

CAMPÀS (el...)- Fa referència a camp gran, i és el nom que se sol donar als tancats grans de terra, moltes vegades utilitzats per a pastura, i que tenen la particularitat de pertànyer a diferents amos. Prové del llatí *campu*.

CANTALLOPS- Nom compost per l'imperatiu canta i el substantiu llops, fent referència a llocs on lliurement viu el llop. És un topònim que com a nom de lloc, poble, partida, barranc o masada ve documentat des de l'any 804 amb el nom de cantalupis, i als diferents indrets de les nostres contrades. També apareix com a cognom.

CANEMARES- Un canemar és

un camp de bon rec que antigament es destinava a la plantació del cànem, i on ara es planten hortalisses o està abandonat. També hem oït aquest topònim amb la versió castellana, i així tenim que alguns diuen "cañamars", i tal vegada cixa coexistència dels dos mots vius a la parla dels covarxins, ens dona aquest híbrid de topònim "canemars", que en l'arrel és valencià "canemar", però que el plural valencià és amb una "s" i faria "canemars", però fem el plural amb "es" (plural castellà) i

diem "canemars".

CAP DEL PLA (el...)- Cal interpretar aquest topònim com a la part més alta del pla, lloc per on s'ix o entra al pla, i en el nostre cas cap al sud. A partir d'aquest cap ja comença un altre tipus de terreny, més accidental, ja no és el pla o vall principal.

CARBÓ (Mas de...)- Derivat del llatí *carbo-carbonis*, vold dir carbonera, o lloc on es fa el carbonet. És un topònim molt viu a molts indrets, apareixent molt sovint en els Alps italians (Bérgamo-Carbunil).

CARRERÓ (Mas de...)- Carreró és un diminutiu de carrer, que sovint vol dir camí estret entre dues parets o entre matissar. Prové de carrera, el qual a la vegada ve

del llatí vulgar *carraria*, que vol dir camí de carros. També vol dir camí ramader que sol seguir el bestiar que puja a muntanya o en baixa.

CLAPISSA (la...)- Vol dir paratge de roques i pedreny, produït generalment per l'acció corrosiva de les pluges i geleres, també es diu clapissa al badall horitzontal i pedregós entre roques planes. Deriva del mot claper, amb el sufix *issa*. Aquesta paraula és també provençal.

COLOMA (Mas de la/Na...)-

Aquest nom ha donat lloc a molts noms de poble.

COLOMER (el...)- Deriva de la paraula colom i sempre vol dir colomar o torre de coloms. Deriva del llatí *columbare*.

CORONETA (la...)- És diminutiu de corona i deu haver-se donat aquest nom perquè al capdamunt del turó hi ha una construcció fortificada (possiblement ibera) de forma troncocònica, feta amb grans maons de pedra, i que té certa forma de corona.

COVETA (la...)- És diminutiu de cova, que vol dir buida, de la mateixa procedència que el nom del nostre poble, de fet és una petita vall interior entre muntanyes. També pot ser possible que en aquell lloc pogués existir una petita cova.

CUBELES- O cubelles, són duplicats del nom comú cubell, derivat del nom llatí *cupues* i també *cupa*, i amb el significat toponímic de cup per a trepitjar raïm o tina i que passa fàcilment a nomenar-se així al petit edifici campestre on hi ha cups per a la verema, o siga on hi ha trulls.

QUIRICÓ (el...)- Quirico (sense accent) és la traducció al castellà del nom valencià Quirze, però el nostre topònim dun accent. Encara i així si derivara del nom de persona, derivaria del llatí Quirici, nom de home. Però existeix el nom de planta quiricau, l'acabament de la qual en "au" es sol dir en "o" i accentuada, i això sonaria com el nom de la nostra partida. El quiricau també es coneix com a porrasa, que és semblant al porro feréstec, però de flor blanca, i es diria així la partida per l'abundància d'aquesta planta en aqueix indret.